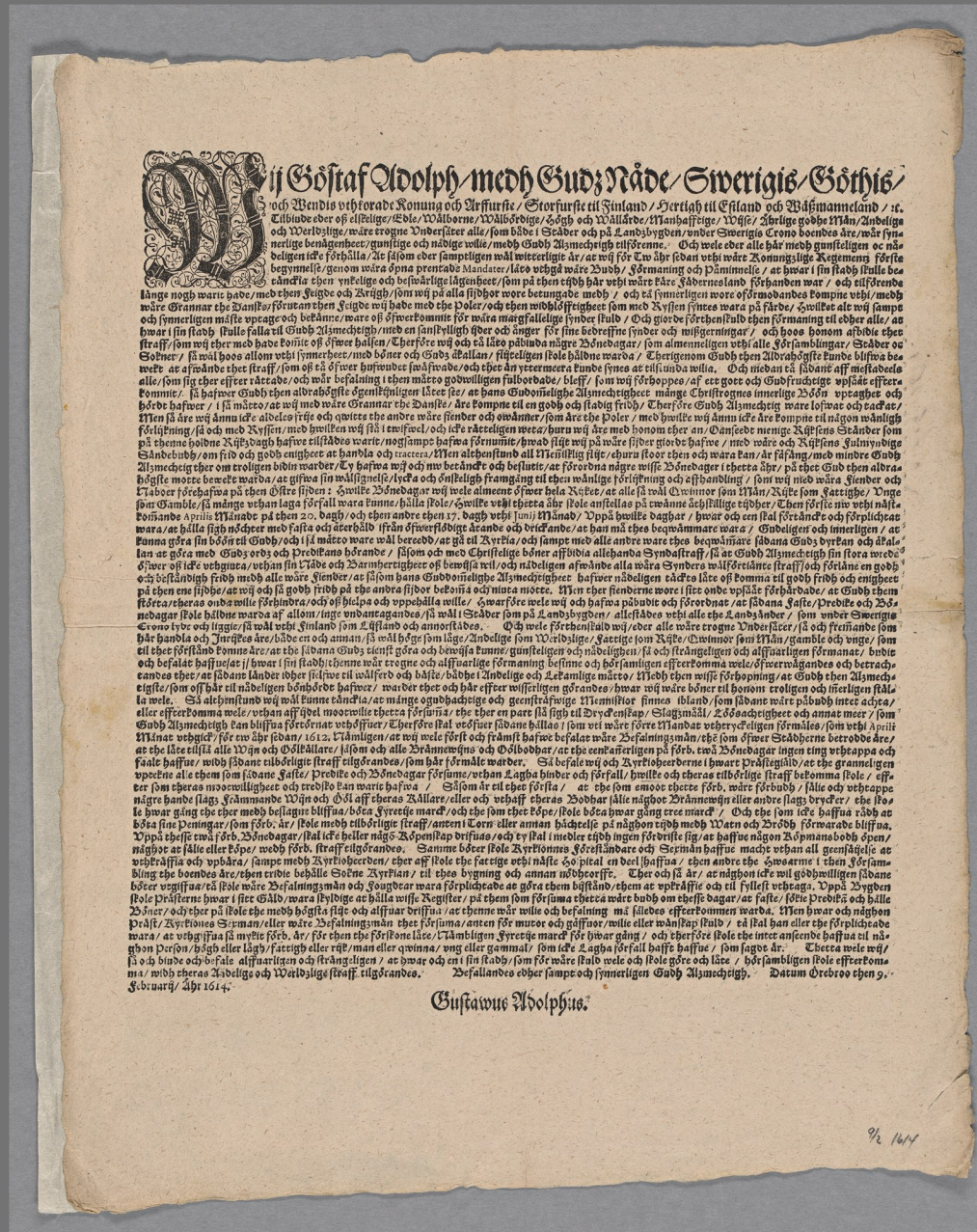

Wij Göstaf Adolph, medh Gudz Nåde, Swerigis, Göthis ... Och ...

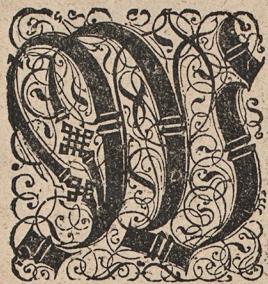

SOT // Kungl. förordningar / 2. saml.

Tillkomstår 1614
Digitaliserad år 2016

National Library of Sweden

Gustaf Adolphus medh Gudz Nåde Swerigis Gøthis

och Wendis vthforade Konung och Ursfurste / Storfurste til Finland / Hertigh til Estland och Wästmanneland / ic. Tilbiude eder of ellselige / Edle / Wälborne / Wälbördige / Högh och Wällärde / Manhaffteige / Wäse / Ährlige godhe Män / Andelige och Werldzlige / wære trogne Vnderfäter alle / som både i Städer och på Landzbygden / under Swerigis Crono boendes äre / wår synnerlige benägenheet / gunstige och nådige wille / medh Gudh Alzmechtigh tilförenne. Och wele eder alle här medh gunsteligen och nådeligen icke förhålla / At såsom eder sampeligen wäl witterligt är / at wij för Tw år sedan vthi wårt Konungzlige Regementz förste begynnelse / genom wåra öpna prentade Mandater / låto vchgå wære Budh / förmaning och Påminnelse / at hwar i sin stadh skulle betänckta then yntelige och beswärlige lägenheet / som på then tidh här vthi wårt kære Fädernesland förhanden war / och tilförende länge nogh warit hade / med then Feigde och Krügh / som wij på alla sidhor wore betungade medh / och så synnerligen wore oförmodandes Kompne vthi / medh wære Grannar the Danstz / förutan then Feigde wij hade med the Poler / och then widhlöffstighet som med Ryssen syntes wara på färde / hwilket alt wij sampe och synnerligen måste uprage och bekänne / ware of öfwerkommit för wåra margfallelige synder skuld / Och gjorde förthen skuld then förmaning til edher alle / at hwar i sin stadh skulle falla til Gudh Alzmechtigh / med en sansfylligh åder och ånger för sine bedreffne synder och wisgerningar / och hoos honom afbidie thet straff / som wij ther med hade komit of öfwer halsen / Therföre wij och så låto påbinda någre Bønedagar / som almenneligen vthi alle församlingar / Städer och Sötker / så wäl hoos allom vthi synnerheet / med böner och Gudz åkallan / fliteliggen skole håldne warda / Therigenom Gudh then Aldrahögste kunde bliffwa bewekt at afwände thet straff / som of så öfwer hufwudet swäfrade / och thet än yttermeera kunde synes at tillsända willia. Och medan så sådant aff mestadeels alle / som sig ther effter rättade / och wår befallning i then mätto godwilligen fulbordade / bleff / som wij förhoppes / af ett goett och Gudfruchtigt vpsått efftera kommit / så hafwer Gudh then aldradhögste ögentliggen låtet se / at hans Gudomelighe Alzmechtighet många Christrognes innerlige Bødn vptaghet och hördt hafwer / i så mätto / at wij med wære Grannar the Danstz / äre Kompne til en godh och stadig fridh / Therföre Gudh Alzmechtig ware loswat och tackat / Men så äre wij ännu icke aldeles frige och qwitta the andre wære fiender och owänner / som äre the Poler / med hwilke wij ännu icke äre Kompne til någon wänliggh förlikning / så och med Ryssen / med hwilken wij stå i twiswel / och icke rätteligen weta / huru wij äre med honom ther an / Danseedt menige Råttens Ständer som på thenne holdne Råttz dagh hafwe tilstådes warit / noghsampt hafwa förnumit / hwar fligt wij på wære sidder gjordt hafwe / med wære och Råttens fulmyndige Sändebudh / om frid och godh enigheet at handla och tractera / Men althenstund all Menisklig fligt / ehuru stoor then och wara kan / är så fång / med mindre Gudh Alzmechtig ther om troligen bidin warder / Ty hafwa wij och nu betändt och besluttet / at förordna någre wisse Bønedagar i thetta år / på thet Gud then aldradhögste morre bewekt warda / at gifwa sin wälsignelse / lycka och önskeligh framgång til then wänlige förlikning och affhandling / som wij med wære fiender och Taboer förehafwa på then Öfwe siden / hwilke Bønedagar wij wele almeent öfwer hela Råttet / at alle så wäl Öwinnor som Män / Råtte som fattighe / Vnge som Gamble / så många vthan laga förfall wara kunne / hålla skole / hwilke vthi thetta år skole anställas på wånne ährskellige tidher / Then förste nu vthi nästa kommande Aprilis Månadt på then 20. dagh / och then andre then 17. dagh vthi Junij Månad / Vppå hwilke daghar / hwar och een skal förtändt och förplichtat wara / at hålla sigh nöchter med fasta och återhåld ifrån öfwerflödige ätande och drickande / at han må thes beqwämmare wara / Gudeligen och innerligen / at kunna göra sin bödn til Gudh / och i så mätto ware wäl bereedd / at gå til Ryrkia / och sampt med alle andre ware thes beqwämmare sådana Gudz dyrkan och åkallan at göra med Gudz ordz och Predikans hörande / såsom och med Christelige böner affbidia allehanda Syndastraff / så at Gudh Alzmechtig sin stora wrede öfwer of icke vchgiuta / vthan sin Nåde och Barmhertighet of bewissa wil / och nådeligen afwände alla wåra Synders wäl förtändte straff / och förlåne en godh och beständigh fridh medh alle wære fiender / at såsom hans Guddomelighe Alzmechtighet hafwer nådeligen tacktes låte of komma til godh fridh och enigheet på then ene sidde / at wij och så godh fridh på the andra sidder bekomä och njuta mötte. Men ther fienderne wore i sitt onde vpsått förhårdade / at Gudh them stöta / thetas onda wille förhindra / och of hjälpa och vppehålla wille / hwarföre wele wij och hafwa påbudt och förordnat / at sådana faste / Predike och Bønedagar skole håldne warda af allom / inge vndantagandes / så wäl i Städer som på Landzbygden / allestädes vthi alle the Landzänder / som under Swerigis Crono tyte och liggie / så wäl vthi Finland som Liffland och annorstådes. Och wele förthen skuld wij / eder alle wære trogne Vnderfäter / så och fremände som här handla och Inrättes äre / både en och annan / så wäl höge som läge / Andelige som Werldzlige / fattige som Råtte / Öwinnor som Män / gamble och vnge / som til thet förstånd komme äre / at the sådana Gudz tjänst göra och bewissa kunne / gunsteligen och nådeligen / så och strängeligen och allfuarligen förmanat / budit och befatat hafwe / at i hwar i sin stadh / thenne wår trogne och allfuarlige förmaning besinne och hör famligen effterkomma wele / öfwerwågandes och betrachtandes thet / at sådant ländert ider selfwe til wälferd och bästa / bådhe i Andelige och Lekamlige mätto / Medh then wisse förhoppning / at Gudh then Alzmechtig / som of här til nådeligen bönhörde hafwer / warder thet och här effter wisseligen görandes / hwar wij wære böner til honom troligen och innerligen skalle wele. Så althenstund wij wäl kunne tänckta / at många ogudhachtige och geenstråfwige Meniskior finnes ibland / som sådant wårt påbudh inter achta / eller effterkomma wele / vthan aff hdel moorwille thetta försumä / the ther en part så sigh til Dryckenskap / Slagzmål / Lössachtighet och annat meer / som Gudh Alzmechtig kan bliffwa förordnat vchöfuer / Therföre skal vchöfuer sådane hållas i som wårt förre Mandat vtherycteligen förmåles / som vthi April Månat vchgiut / för tw år sedan / 1612. Nämligen / at wij wele först och främst hafwe befatat wære Befalningzmän / the som öfwer Scådherne betrodde äre / at the låte tilstå alle Wijn och Ölkällare / såsom och alle Brännewjns och Ölbodhar / at the centnerligen på förb. twå Bønedagar ingen ting vthtappa och faalt hafwe / widh sådant tilbörlicke straff tilgörandes / som här förmålt warder. Så befale wij och Ryrkioheerderne i hwar Prästegjald / at the granneligen vprekne alle them som sådane faste / Predike och Bønedagar försume / vthan Lagha hinder och förfall / hwilke och thetas tilbörlicke straff bekomma skole / effter som thetas moorwilligheet och tredsko kan warit hafwa / såsom är til thet första / at the som emoot thette förb. wårt förbudh / sålie och vthtappa någre hande slags främmande Wijn och Öl aff thetas Källare / eller och vchaff thetas Bodhar sålie någhot Brännewjn eller andre slags drycker / the skole hwar gång the ther medh beslagne bliffwa / böta fyrrethje marck / och the som thet köpe / skole böta hwar gång tree marck / Och the som icke hafwa rådth at böta sine Peningar / som förb. är / skole medh tilbörlicke straff / anten i Torn / eller annan hächtelse på någhon tidh medh Wain och Brödh förwarade bliffwa. Vppå thesse twå förb. Bønedagar / skal icke heller någs Røpenskap drifwas / och ty skal i medler tidh ingen fördrifte sig / at hafwe någon Røpmansbodh öpen / någhot at sålie eller köpe / wedh förb. straff tilgörandes. Samme böter skole Ryrkionnes föreständare och Serimän hafwe macht vthan all geenfätelse at vthkräffia och vpbära / sampt medh Ryrkioheerden / ther aff skole the fattige vthi näste Hospital en deel hafwa / then andre the Zwarme i then församling the boendes äre / then tridie behålle Sökne Ryrkian / til thes bygning och annan nödhorffte. Ther och så är / at någhon icke wil godhwilligen sådane böter vggiffwa / så skole wære Befalningzmän och Sogndrar wara förplichtade at göra them bistånd / them at vpträffie och til fyllest vthtaga. Vppå Bygden skole Prästerne hwar i sitt Gåld / wara skyldige at hålla wisse Register / på them som försumä thetta wårt budh om thesse dagar / at faste / sölie Predika och hålle Bøner / och ther på skole the medh högsta fligt och allfuar driffwa / at thenne wår wille och befallning må således effterkommen warda. Men hwar och någhon Präst / Ryrkionnes Seriman / eller wære Befalningzmän thet försumä / anten för muror och gaffnor / wille eller wånskap skuld / så skal han eller the förplichtade wara / at vchgifwa så myctic förb. är / för then the förskone låte / Nämligen fyrrethje marck för hwar gång / och therföre skole the inter ansende hafwa til någhon Person / högh eller lägh / fattighe eller rått / man eller qwinna / yng eller gammal / som icke Lagha förfall hafte hafwe / som sagde är. Thetta wele wij / så och binde och befale allfuarligen och strängeligen / at hwar och en i sin stadh / som för wære skuld wele och skole göre och låte / hör fambligen skole effterkomma / widh thetas Andelige och Werldzlige straff tilgörandes. Befallandes edher sampt och synnerligen Gudh Alzmechtig. Datum Örebro then 9. Februarij / Åhr 1614.

Gustafus Adolphus.

9/2 1614

29 Feb. 1827.